

Pályázati beszámoló

A Pulitzer-Saga: Műhelybeszélgetés-sorozat a Magyar Zsidó Múzeum és Levéltárban

Levéltárunk az NKA 208108/47-as számú pályázatán 1900000 Ft-ot nyert el műhelybeszélgetés sorozat megvalósítására a Magyar Zsidó Múzeum és Levéltárban.

A 2021/2022-ben megvalósított műhelybeszélgetés-sorozatunk háttere a Rumbach Sebestyén utcai zsinagógában létrehozott és folyamatosan látogatható Pulitzer-Saga című kiállításunk, melyben tíz filmetűdben dolgoztuk fel egy konkrét család (a Politzerek) és azon keresztül a magyarországi zsidóság történetét. A családtörténet 1740-től adatolható, amikor a család őse Morvaországból a korabeli Magyar Királyság területére érkezett, ahol a későbbiekben több száz leszármazottja élt. A mai családtagok már emigrációban, az Egyesült Államok területén élnek.

Mivel a családtörténet szinte valamennyi, a magyarországi zsidó történelemben fontos jelenséget megjeleníti a családtagok élettörténetén keresztül, így szinte tankönyvszerűen mutathatjuk be a magyarországi zsidó történelmet. Különösen fontos, a jelenlegi történetünk megértéséhez is kulcsot jelentő részlete a történetnek, hogy 1945 után a családban nem beszéltek a zsidó gyökerekről, titokként kezelték az ősök származását, ami nagyon sok családban hasonlóképpen történt.

Műhelybeszélgetés-sorozatunk során másfél órás előadásokban és/vagy moderált beszélgetésekben az alábbi főbb témacsoportokat érintettük:

A magyarországi zsidóság történelmének részletei:

A magyarországi zsidók 18. századi története (Michael Miller előadása), a zsidó családok és magánélet a korai reformkorban (Bányai Viktória), a bekapcsolódás a gazdasági életbe a reformkorban (Ö. Kovács József), magyar zsidók a reformkorban és az 1848-as szabadságharcban (Hermann Róbert), a Gründerzeit korának története (Konrád Miklós), a zsidók a tudományos életben (Varga Benedek), asszimiláció, cionizmus, lojalitás (Schweitzer Gábor), a zsidó nők története (Szapor Judit), a holokauszt (Vági Zoltán), zsidó élet 1945 után (Kovács Éva).

Módszertani, forráskutatási beszélgetések:

A történeti tények fikciós elbeszélése, a múlt megelevenítése, a múlt átélhetővé tétele (beszélgetés Péterfy Gergely íróval), családi örökségek megőrzése és továbbadása a családokban, és a családi hagyatékok kezelése a közgyűjteményekben (beszélgetés Forgács Péterrel, Török Andrással és Linda Ambrus-Broennimannal).

Mivel az előadássorozat tervezett időpontjában (2021. szeptember – december) a járványügyi ajánlások miatt a jelenléti helyett online formában tartottuk az előadásokat, ezért lehetőségünk nyílt a témához kapcsolódó, további előadásokat és moderált beszélgetéseket tartani 2022. január és május között.

Zsidó kultúrához, identitáshoz kapcsolódó további kerekasztal-beszélgetések:

Résztevők: Balázs Gábor, Bedő Viktória, Dóra Bálint, Felcsúti Péter, Grecsó Krisztián, Hidas Judit, Indries Krisztián, Kapelner Zsolt, Komoróczy Szonja, Nádasdy Ádám. Érintett témák: a zsidók nyelvei, férfiak és nők a közösségben, öröm és titok, szabadság és igazság, önazonosság és biztonság.

A zoomon tartott előadás-sorozat az előzetes várakozásainkhoz képest is jelentős részvételt eredményezett: alkalmanként 35-50 gép volt jelen, egy-egy gép előtt esetenként több résztvevővel.

Az előadássorozat történeti része (első 12 előadás) az Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetemen szabadon választható tantárgyként, az ELTE BTK Hebraisztika szakán pedig szakos tanegységként felvehető és elismertethető volt.

Elsősorban a diákok, de végül minden regisztrált hallgató számára az előadásokat követően további tartalmakat, olvasnivalókat és feladatokat tartalmazó magazint (handoutot) küldtünk ki: ezek mind elérhetőek online, intézményünk honlapján keresztül: <https://www.milev.hu/milev3.html> Ugyanitt publikáljuk a rögzített előadásokat is.

Támogatásukat, mellyel a zsidó történelem és kultúra iránt érdeklődő közönségünk számára megvalósíthattuk műhelybeszélgetés sorozatunkat és az ahhoz kapcsolódó online oktatási tartalmakat mégegyszer köszönjük, s egyben kérjük a pályázati beszámoló elfogadását.

Köszönettel:

Toronyi Zsuzsanna
igazgató

Budapest, 2022. október 28.